

Titulació	Tipus	Curs
Educació social	FB	2
Pedagogia	FB	2

Professor/a de contacte

Nom : Helena Troiano Goma

Correu electrònic : helena.troiano@uab.cat

Equip docent

Tomas Esper

Pau Crous Ribas

Ricard Benito Perez

Alberto Ibai Reinoso Prusilla

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana haver aprovat l'assignatura de primer curs "Educació i contextos educatius".

Objectius

L'assignatura procura una aproximació sòlida als conceptes, enfocaments i realitat sociopolítica de l'educació, tant a l'àmbit formal com no formal. A banda d'aquest caràcter finalista, pretén ser també fonamentadora de continguts que s'impartiran a cursos posteriors. L'objectiu fonamental de l'assignatura és la comprensió i anàlisi d'un territori (d'abast variable, municipal, autonòmic, estatal,...) i/o d'una realitat concreta, des d'una perspectiva holística socioeducativa.

Els objectius concrets són els següents:

- Conèixer els fonaments teòrics de la Sociologia de l'Educació i de la Política de l'Educació.
- Aprofundir en la realitat educativa com a síntesi de la mirada sociopolítica.
- Desenvolupar capacitat crítica sobre les problemàtiques educatives actuals.
- Comprendre l'origen i conseqüències dels límits socials, legislatius i polítics que emmarquen l'activitat pedagògica.

Resultats d'aprenentatge

1. Descriure, analitzar i exposar idees i propostes de l'àmbit de les polítiques educatives i de la sociologia de l'educació, a partir de la literatura pedagògica científica existent en l'actualitat.
2. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.
3. Realitzar un mapa de les institucions socioeducatives d'un territori.
4. Coordinar-se amb altres persones per realitzar l'estudi d'un territori.
5. Redactar informes de context socioeducatiu en un territori a partir de l'obtenció de dades del mateix.
6. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
7. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
8. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
9. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
10. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
11. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
12. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.

Continguts

L'assignatura té tres blocs A (Sociologia), B (Política de l'educació) i C (Anàlisi socioeducativa d'un territori).

Cadascun d'ells inclourà els següents continguts:

A) Sociologia

A.1) Agències i processos de socialització

Adquisició de rols socials i desviació

Escola com a espai de socialització secundària

A.2) Estructura social de les societats avançades i de Catalunya

Estratificació social, escolarització i desigualtats a l'escola

Evolució de les formes de pobresa, marginació i exclusió social

A.3) Desigualtats socials i educatives, i territori

Segregació urbana i conseqüències socials i educatives

Indicadors socials desagregats per territoris

A.4) Estat del benestar i polítiques socials

Mercat, estat, tercer sector i les noves formes de governabilitat

Marc ideològic i polítiques socials i educatives

B) Política de l'educació

B.1) Fonaments teòrics de la política educativa

Estat, política, ideologia i sistema educatiu

Política de l'educació: principis i conceptes bàsics

Les reformes educatives i la presa de decisions

B.2) Les polítiques educatives en el context català i espanyol

Polítiques educatives: marc espanyol

Polítiques educatives: marc català

B.3) La política educativa dels organismes internacionals

Polítiques educatives i globalització

Polítiques educatives: l'aportació dels organismes internacionals (mundials i europeus)

B.4) Les polítiques educatives i la seva incidència sobre un territori

Les polítiques educatives al món local

Experiències de polítiques educatives locals a Catalunya i/o altres CC.AA.

C) Anàlisi socioeducatiu d'un territori

C.1) Anàlisi socio-estadístic d'un territori

C.2) Àmbits i col·lectius per a l'acció socioeducativa

C.3) La xarxa socioeducativa d'un territori

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
6. Seminaris bloc C	15	0,6	2, 3, 4, 5
Treballs individuals i de grup	188	7,52	1, 2, 3, 4
4. Seminaris bloc B	15	0,6	1
3. Gran grup bloc B	30	1,2	1

1. Gran grup bloc A	30	1,2	1
Tutories i directrius de treballs	75	3	1, 2, 3, 4
2. Seminaris bloc A	15	0,6	1
5. Gran grup bloc C	7	0,28	2, 3

En aquesta assignatura s'utilitzaran diverses metodologies docents:

Classes magistrals amb el grup gran: Presentacions a càrrec del professorat sobre els continguts bàsics de l'assignatura. Durant aquestes sessions, tot el grup classe treballarà conjuntament. Aquesta metodologia permet l'explicació dels continguts principals mitjançant una participació activa i oberta de l'estudiantat.

Seminaris dels mòduls A i B: Espais de treball en grups reduïts supervisats pel professorat. Aquests seminaris permeten aprofundir en els continguts tractats prèviament en les sessions de grup gran mitjançant activitats d'anàlisi de documents i resolució de casos.

Seminaris del mòdul C: Espais de treball en grups reduïts supervisats pel professorat. En aquests seminaris, s'ofereixen a l'estudiantat eines i metodologies per al desenvolupament dels seus projectes col·laboratius.

Al llarg del curs està previst que es dugui a terme una activitat vinculada amb els àmbits professionals del grau i els resultats d'aprenentatge de l'assignatura. Aquesta activitat podrà consistir en una sortida per visitar un centre. L'assistència és obligatòria. El professorat informarà l'alumnat dels detalls una vegada que es disposi de la data concreta en què es realitzarà.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
5. Treball bloc C. Grup i individual.	20%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12
4. Pràctiques de seminari bloc B. Grup.	10%	0	0	1, 2, 9, 10, 11
3. Control temari bloc B. Individual.	30%	0	0	1, 2, 9, 10, 11
2. Pràctiques de seminari bloc A. Grup.	10%	0	0	1, 2, 9, 10, 11
1. Control temari bloc A. Individual.	30%	0	0	1, 9, 10, 11

El bloc A i el bloc B tenen com a activitats avaluatives un control individual del temari i una avaluació relacionada amb les pràctiques de seminari cadascun, que cada professor/a especificarà en el programa que entrega a principi de curs. El control de cada bloc ha de tenir un 5 per poder aprovar el bloc. Es farà la mitjana del bloc A i del Bloc B per calcular el 80% de la nota final de l'assignatura. Hi haurà una prova de recuperació per als alumnes que hagin suspès un o els dos controls. Si la recuperació s'aprova, l'examen del bloc corresponent queda aprovat, però la nota de l'examen es calcularà fent la mitjana de la nota obtinguda en el primer examen i la del segon examen, amb una nota mínima de cinc. Per exemple, si un estudiant obté un 2 en el primer examen del bloc B i un 6 en el de recuperació del bloc B, li quedarà un 5 de nota de l'examen d'aquell bloc; si la primera nota era un 3 i a la recuperació treu un 9, li quedarà un 6 de la nota de l'examen del bloc B.

La data del control del bloc A serà el 15/1/2027 per al grup de Pedagogia i el 16/12/2026 per al grup d'Educació Social, la data del control del bloc B serà el 21/5/2027 per al grup de Pedagogia i el 19/5/2027 per

al grup d'Educació Social. La data de recuperació serà el 11/6/2027 per al grup de Pedagogia i el 16/6/2027 per al grup d'Educació Social.

El bloc C s'avaluarà a partir d'un treball grupal, però que tindrà alguna part avaluada individualment, sobre un territori que tindrà quatre parts, dues a cada semestre. Els treballs es podran recuperar. És obligatòria l'assistència a les sessions del Bloc C, una acumulació de faltes de més del 20% de sessions implicarà suspendre l'assignatura.

Per aprovar l'assignatura cal haver obtingut com a mínim un 5 de la mitjana del bloc A i del bloc B, i un 5 del bloc C.

El retorn de les pràctiques de seminari i dels controls dels blocs A i B es farà com a màxim 20 dies hàbils després de la data d'entrega. La revisió de les qualificacions es faran durant la mateixa setmana o posterior a la data en què s'hagi fet aquest retorn.

Si l'estudiant aporta com a màxim un 50% o menys de les evidències d'avaluació, se li considerarà l'assignatura com a "no evaluable".

El plagi es considera una infracció important, si es detecta un plagi en una pràctica de seminari aquesta pràctica queda invalidada, s'ha de repetir i l'alumne només podrà fer el control del temari del corresponent bloc el dia de la recuperació. Si es detecta plagi al treball del bloc C queda suspès i s'ha de tornar a repetir. Per a una definició de plagi podeu consultar: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

L'assignatura no admet una prova de síntesi per als estudiants que es matriculen per segona vegada.

OPCIÓ D'AVALUACIÓ ÚNICA (a demanar en els terminis establerts per la Facultat de Ciències de l'Educació)

L'estudiantat que s'aculli a avaluació única haurà d'aportar les següents evidències avaluatives:

Control de temari del bloc A (40%).

Control de temari del bloc B (40%).

La data de realització d'aquests controls serà la mateixa en què la resta d'estudiants s'examinen del bloc B, el 21/5/2027 per al grup del grau de Pedagogia, i el 19/5/2027 per al grup del grau d'Educació Social.

En cas que se suspengui algun d'aquests controls, hi haurà possibilitat de recuperació. La data de recuperació coincideix amb la data de recuperació establerta per a la resta de l'alumnat: l'11/6/2027 per al grup de Pedagogia i el 16/6/2027 per al grup d'Educació Social. La revisió de la qualificació final segueix el mateix procediment que per a l'avaluació continuada.

Pel que fa al bloc C, es lliurarà un treball sobre l'anàlisi d'un territori (20%).

Cal tenir en compte que el treball sobre un territori està pensat per a què el dugui a terme un equip de 5 persones, ja que comporta anàlisi de dades estadístiques, visites sobre el terreny, observacions participants i entrevistes. En el cas d'optar per fer el treball individualment, s'hauran de fer igualment tots els exercicis de recollida de dades (total de 5 registres).

La data de lliurament del treball corresponent al bloc C és la del dia de l'examen d'avaluació única, és a dir, la data en què la resta d'estudiants s'examinen del bloc B de l'assignatura.

Bibliografia

Bibliografia blocs A i B:

Alonso Carmona, C. (2020). La educación secundaria y el distanciamiento familiar de la escuela. Un análisis longitudinal. *Papers. Revista De Sociologia*, 105(4), 487-510. <https://doi.org/10.5565/rev/papers.2696>

Anyon, Jean (1999) "Clase social y conocimiento escolar", a Fernández Enguita, M. (ed.) *Sociología de la educación*. Barcelona: Ariel.

Bellver, C. (8 abril 2018). Per què ens hauria de preocupar l'augment de les diferències entre escoles públiques? Crític. Recuperat de [https://www.elcritic.cat/reportatges/per-que-ens-hauria-depreocupar-](https://www.elcritic.cat/reportatges/per-que-ens-hauria-depreocupar-laugment-de-les-diferencies-entre-escoles-publicues-10597)

[laugment-de-les-diferencies-entre-escoles-publicues-10597](https://www.elcritic.cat/reportatges/per-que-ens-hauria-depreocupar-laugment-de-les-diferencies-entre-escoles-publicues-10597)

Benito, Ricard & González, Isaac (2007) *Processos de segregació escolar a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Bonal, Xavier (2018) "Més enllà de l'accés: més educabilitat (i menys educació) per sortir de la pobresa", a *Perspectiva Escolar*, 399, 6-9.

Bonal, Xavier & Cuevas, Joan (2019) *Combatre la segregació escolar: de l'amenaça a l'oportunitat*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Bonal, Xavier & Tarabini, Aina (2016) "La LOMCE com a projecte de modernització conservadora i els seus efectes a Catalunya", a Hom, O. (ed.) *Societat Catalana 2014-2015*. Associació Catalana de Sociologia: Barcelona.

Cadenes, N. (2024). "Hi ha Collbonis que encara no ho volen entendre", Vilaweb. <https://www.vilaweb.cat/noticies/collbonis-encara-no-ho-volen-entendre-mail-obert-nuria-cadenes/>

García Faroldi, L., & García de Diego, J. M. (2024). Dificultades para la corresponsabilidad. La vigencia del padre sustentador en el imaginario colectivo. *Papers. Revista De Sociologia*, 109(3), e3257. <https://doi.org/10.5565/rev/papers.3257>

Harris, Judith R. (2003) *El mito de la educación*. Barcelona: DeBolsillo.

Jurado Serrano, J. M., Torrado Rodríguez, J. M., & Becerril Ruiz, D. (2025). ¿Qué lleva a los varones a ser los principales responsables del trabajo doméstico?: Un análisis de la extensión y de los determinantes de la participación masculina en el trabajo doméstico. *Papers*, 110(2). <https://doi.org/10.5565/rev/papers.3353>

Martínez García, José S. (2013) *Estructura social y desigualdad en España*. Madrid: Catarata.

Martínez García, José S. (2020) *La educación y la desigualdad de oportunidades educativas en tiempo de crisis*. Madrid: Fundación Foessa.

Masats i Viladoms, M. D., Moore, E., Llompart-Esbert, J. (2025). Conceptes clau per educar en i per al plurilingüisme. Servei de Publicacions UAB. <https://monografies.uab.cat/monografies/catalog/book/mat0247>

McCoy, S., Byrne, D., & O'Connor, P. (2022). Gender stereotyping in mothers' and teachers' perceptions of boys' and girls' mathematics performance in Ireland. *Oxford Review of Education*, 48(3), 341-363. <https://doi.org/10.1080/03054985.2021.1987208>

Merino, Rafael & De la Fuente, Gloria (2007) *Sociología para la intervención social y educativa*, Editorial Complutense y UAB.

Tarabini, Aina (2012). *Sociologia de l'educació per a professorat d'educació secundària*. Coord: J.M. Rotger. Barcelona: El Roure.

Troiano, H., & Sánchez-Gelabert, A. (2025). Transiciones y trayectorias en la educación superior. La progresiva integración de las teorías de la elección racional y las teorías estructural-culturalistas. *Pensamiento Universitario*, 23.

Ubalde, J., Janés, J., Senar, F., & Lapresta, C. (2026). Trobades culturals a les aules: Contacte interètnic, amenaça percebuda i actituds de l'alumnat envers la diversitat. *Papers. Revista De Sociologia*, 111(2), e3397. <https://doi.org/10.5565/rev/papers.3397>

Valdés, Manuel Tomás (2019) "Diferencias autonómicas en la composición de la desigualdad en la expectativa de matriculación universitaria: efectos primarios y efectos secundarios", a *Revista de Sociología de la Educación-RASE*, 12 (2), 209-227.

Per als seminaris dels blocs A i B hi haurà lectures obligatòries que s'especificaran el primer dia de cada bloc.

Bibliografia bloc C:

Blasco, Jaume & Casado, David (2011) *AVALUACIÓ DELS PLANS EDUCATIUS D'ENTORN*. Barcelona. Retrieved from http://www.ivalua.cat/documents/1/17_05_2011_10_04_09_informe_PEE_def.pdf

Coller, Xavier (2005) *Estudio de casos* (Cuadernos). Madrid: Centro de investigaciones sociológicas.

Diputació de Barcelona (2005) Els projectes educatius de ciutat (PEC): Anàlisi de l'experiència acumulada. Nova proposta metodològica. Col·lecció Guies Metodològiques, n. 7. https://www.diba.cat/web/educacio/recursos/publica/guies/guia_m7

Programari

No cal programari específic per al desenvolupament d'aquesta assignatura.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	111	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	211	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	212	Català	anual	matí-mixt